МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Начальник організаційно –
методичного управління
_____В.Б. Юскаєв
«_____»_____ 2019 р.

ПРОГРАМА
екзамену з атестації зі спеціальності 073 «Менеджмент»
за освітньою програмою «Менеджмент» першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Письмовий іспит є складовою атестації випускників першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 073 «Менеджмент» за освітньою програмою «Менеджмент».

Іспит складається з двох частин:

1 – тестова перевірка знань з дисциплін, що формують загальні професійні компетенції фахівців спеціальності «Менеджмент»;

2 – завдання з дисциплін, що формують професійні компетентності з освітньої програми «Менеджмент», які складаються з тестових завдань та письмового розв’язання розрахунково-аналітичних задач, що дозволяє перевірити набуття відповідних компетентностей.

Іспит проводиться в письмовій формі на аркушах, які надає Екзаменаційна комісія у встановленій формі.

Тривалість іспиту становить 3,0 академічні години (2 години 15 хвилин астрономічного часу).

На іспит винесені такі дисципліни:

1. дисципліни, що формують загальні професійні компетенції зі спеціальності «Менеджмент»:

1.1. Менеджменту

1.2. Економіка підприємства

2. дисципліни, що формують професійні компетентності з освітньої програми «Менеджмент»:

2.1. Теорія організацій

2.2. Операційний менеджмент

2.3. Управління персоналом

2.4. Самоменеджмент

2.5. Управління інноваціями

2.6. Стратегічне управління

2.7. Маркетинг

2.8. Основи логістики

2 АНОТАЦІЇ ТА КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІН, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА ЕКЗАМЕН З АТЕСТАЦІЇ

2.1. Дисципліни, що формують загальні професійні компетентності зі спеціальності «Менеджмент»

2.1.1. Менеджмент

Питання, що виносяться на іспит:

1. Поняття «управління» та «менеджмент», їх зміст.
2. Принципи менеджменту - на чому вони базуються?
3. Сутність поєднання галузевого та територіального управління.
4. Принцип винагороди персоналу.
5. Функції менеджменту, їх зміст.
6. Система управління організації та її складові.
7. Поняття організації. Формальні та неформальні організації.
8. Загальні риси організацій.
9. Види організаційних структур. Переваги та недоліки кожної.
10. Цілі організацій та побудова «дерева цілей» організації.
11. Місія організації.
12. Зовнішнє середовище організації.
13. Внутрішнє середовище організації.
14. Зміст функції контролю. Види контролю.
15. Зміст функції контролю. Поняття поточного контролю.
16. Заключний контроль - його призначення.
17. Поняття потреби в мотиваційних теоріях. Первинні та вторинні потреби.
18. Сутність поняття «винагорода» в мотиваційних теоріях.
19. Процесуальні теорії мотивації: основні теорії та їх сутність.
20. Етапи обміну інформацією. Поняття «комунікації».
21. Етапи прийняття управлінських рішень.
22. Управлінське рішення - поняття та їх класифікація.
23. Реалізація управлінських рішень. Оцінка їх ефективності.
24. Організаційне планування - сутність та зміст, ріпні планування.
25. Етапи стратегічного управління.
26. Лідерство та влада.
27. Закон балансу влади.
28. Форми влади.
29. Ефективність менеджменту організацій.
30. Ефективність управління.

2.1.2. Економіка підприємства

Питання, що виносяться на іспит:

1. Основні фонди підприємства: оцінка та ефективність використання.
2. Оборотні кошти підприємства: оцінка та ефективність використання.
3. Трудові ресурси підприємства: оцінка та ефективність використання.

4. Кошторис витрат: склад та характеристика.
5. Калькуляція витрат: склад, характеристика.
6. Оцінка прибутку та рентабельності.
7. Цінова політика підприємства.
8. Витрати. Граничні та середні витрати, їх призначення та відмінність.
9. Врахування фактору часу в економічних розрахунках.
10. Економічна ефективність: поняття та оцінка.

2.2. Дисципліни, що формують професійні компетентності з освітньої програми «Менеджмент»

2.2.1 Теорія організацій

Питання, що виносяться на іспит:

1. Що вивчає теорія організацій? Предмет і задача теорії організацій.
2. Визначення поняття «організація».
3. Принципи організації.
4. Що таке система? Які її основні властивості?
5. Наведіть класифікацію систем.
6. Поясніть вплив рівнів зв'язків на стан організації.
7. Наведіть класифікацію організацій за К. Боулдингом.
8. Поясність основні властивості організації як системи.
9. Методи дослідження організацій.
10. Які Ви знаєте організаційно-правові форми функціонування підприємств? Охарактеризуйте їх особливості.
11. Проаналізуйте основні потоки в організації.
12. входить до зовнішнього середовища організації?
13. Що відносять до ділового середовища організації?
14. Назвіть основоположні закони, які регламентують функціонування організації.
15. Сформулюйте закон синергії.
16. В чому сутність закону самозбереження організації?
17. Як формулюється закон розвитку? На які принципи він спирається?
18. Проаналізуйте життєвий цикл організації.
19. Сформулюйте закон композиції-пропорційності. Як його дія проявляється в сучасних умовах?
20. В чому сутність закону інформованості-впорядкованості?
21. Що Ви знаєте про закон єдності аналізу і синтезу?
22. Як специфічні закони допомагають підвищити ефективність управлінської праці?
23. Як проявляються закони організації на різних етапах життєвого циклу?
24. Що складає основу проектування нових та перетворення існуючих систем?
25. Перерахуйте основні елементи організаційного проектування.
26. Сутність і особливості розподілу праці.

27. Поняття департаменталізації, її основні види.
28. Переваги і недолік централізації і децентралізації.
29. Перерахуйте методи перепроектування робіт в організації.
30. Сутність «Моделі характеристики роботи» Р. Хекмана.
31. Сутність статичного та динамічного стану організації.
32. Що розуміється під організаційними змінами? Які причини їх виникнення?
33. Охарактеризуйте процес проведення організаційних змін.
34. З яких етапів складається модель процесу організаційних змін К. Левіна?
35. Проаналізуйте кроки моделі проведення організаційних змін К. Левіна.

2.2.2. Операційний менеджмент

Питання, що виносяться на іспит:

1. Поняття операційного менеджменту.
2. Основний критерій діяльності операційної системи.
3. Функції, методи, принципи та правила операційного менеджменту.
4. Соціотехнічний підхід
5. Виражена компетентність.
6. Поняття агрегатного планування.
7. Стратегії агрегатного плану.
8. Дезагрегування.
9. Загальний підхід до управління запасами.
10. Моделі запасів незалежного попиту.
11. Запаси залежного попиту.
12. Розрахунок моделі економічного замовлення.
13 Мета, задачі, методи та зміст оперативного планування.
14 Поняття виробничої потужності та її вимірники.
15 Фонди часу, що застосовуються при розрахунках виробничої потужності.
16 Загальна методика розрахунку виробничої потужності.
17 Показники використання виробничої потужності.
18 Система календарно-планових нормативів.
19 Диспетчирування виробництва.

2.2.3. Управління персоналом

Питання, що виносяться на іспит:

1. Концепція управління персоналом.
2. Модель управління персоналом.
3. Кадрова служба організації.
4. Процеси управління персоналом.
5. Кадрова політика.
6. Планування персоналу.
7. Набір персоналу.
8. Добір персоналу.
9. Управління компенсацією.

10. Профорієнтація і адаптація персоналу.
11. Навчання персоналу.
12. Оцінка персоналу.
13. Управління кар'єрою.

2.2.4. Самоменеджмент

Питання, що виносяться на іспит:

1. Поняття менеджменту із процесуальної та функціональної позицій.
2. Сутність праці менеджера.
3. Вимоги до ділових та персональних якостей менеджера.
4. Класифікація видів праці менеджера.
5. Сутність принципу Парето в роботі менеджера.
6. Роль інформації в організації праці менеджера.
7. Що таке економічна інформація?
8. Економічні, організаційно-розпорядчі та соціально-психологічні методи менеджменту.
9. Управлінський вплив та його рівні.
10. Теорії лідерства: підхід з позиції особистих якостей.
11. Теорії лідерства: біхевіорістичний підхід до лідерства.
12. Теорії лідерства: ситуаційний підхід.
13. Форми ділового спілкування менеджера.
14. Етапи ділової співбесіди.
15. Фактори, що зумовлюють вибір того чи іншого стилю керівництва.
16. Поняття протоколу.
17. Поняття та зміст акту.
18. Поняття та зміст доповідної.
19. Сутність статуту організації.
20. Поняття та правила оформлення наказу.
21. Поняття та правила оформлення розпорядження.
22. Основні правила делегування обов'язків.
23. Стадії проходження стресу.
24. Поняття кризи професійного становлення менеджера.
25. Економічна оцінка ефективності праці менеджера

2.2.5. Управління інноваціями

Питання, що виносяться на іспит:

1. Що таке інновація?
2. В чому полягає інноваційна діяльність?
3. Типи інновацій та їх класифікація.
4. Державна підтримка інноваційної діяльності.
5. Інноваційна діяльність на рівні регіону.
6. Трактування «інноваційного проекту» згідно закону України «Про інноваційну діяльність».

7. Що таке «інноваційний проект»?
8. Розділи інноваційного проекту.
9. Основні функції інноваційної діяльності.
10. Визначення інноваційного менеджменту.
11. Етапи інноваційного проекту.
12. Методи експертизи інноваційного проекту.
13. Передумови та мотиви інноваційної діяльності.
14. Форми організації інноваційної діяльності.
15. Особливості встановлення ціни на продукти інноваційної діяльності.
16. Інноваційні стратегії.
17. Системний підхід в управлінні інноваціями.
18. Оцінка ефективності інноваційної діяльності: які показники використовуються?
19. Оцінка привабливості інноваційного проекту.
20. Група методів, які передбачені для оцінки інвестицій інноваційного характеру.

2.2.6. Стратегічне управління

Питання, що виносяться на іспит:

1. Стратегічні наміри підприємства, поняття стратегії, стратегічних цілей
2. Процес адаптації до зовнішніх змін: етапи і складові.
3. Стратегічні вікна, причини появи і сутність явища.
4. Етапи стратегічного планування: дії на кожнім етапі.
5. Місія і цілі підприємства.
6. Модель п'яти сил по М. Портеру.
7. Типові конкурентні стратегії організації за теорією М.Портера.
8. Стратегії концентрованого, інтегрованого, диверсифікаційного зростання та стратегії скорочення.
9. Конкурентні стратегії за Юдановим.
10. Аналіз функцій компанії, їх типологія та зміст (аналіз Wissema Group).
11. Концепція життєвого циклу товару: стратегічні дії на кожному з етапів.
12. Життєвий цикл ринку: еволюція ринку, основні характеристики.
13. Критерії, яким повинна відповідати СБО.
14. Класифікація товарів СБО за П. Друкером.
15. Матричний аналіз можливостей СБО: матриця Абеля, матриця БКГ, МакКінсі, Артура Д. Літтла та ін.
16. Розвиток компанії, поняття про "стратегічний розрив". Пошук можливостей синергізму.
17. Атакуючі та оборонні стратегії: види і зміст кожної.
18. Стратегії компанії за різними рівнями ієрархії.

2.2.7 Маркетинг

Питання, що виносяться на іспит:

1. Визначення маркетингу. Концепції маркетингу та відмінності між ними.
2. Різновиди попиту її залежності від товару. Види маркетингу, що їм відповідають.
3. Місткість споживчого ринку. Сегментування ринку. Види сегментів.
4. Недиференційований диференційований та концентрований маркетинг. Особливості проникнення в кожний сегмент.
5. Споживачі та їх характеристики. Відмінності між споживачами на промисловому та ринку кінцевих покупців.
6. Конкуренція та конкуренти. Показники якості вироблюваної продукції, як головний чинник визначення конкурентоспроможності в маркетингу.
7. Життєвий цикл товару. Етапи життєвого циклу. Види життєвого циклу різних товарів. їх особливості.
8. Комплекс маркетинг. Складові комплексу маркетингу.
9. Методи встановлення цін на вироблювану продукцію та послуги в маркетингу.
10. Маркетингова комунікаційна політика (політика просування). Складові та засоби просування вироблюваної продукції.
11. Розподілення продукції. Довжина та ширина каналів розподілу, їх характеристики. Вибір каналів розподілу.
12. Основні напрями комплексного маркетингового дослідження ринку. Етапи процесу проведення маркетингового дослідження.
13. Маркетингова інформація. Методи одержання первинних даних, їх характеристика та відмінності.
14. Маркетингове планування. Стратегії планування. Розробка маркетингових програм та бізнес-планів. Основні їх складові.
15. Маркетинг та суспільство. Можливі протиріччя між виробником, споживачем та громадськістю, боротьба за права покупців.

2.2.8 Основи логістики

Питання, що виносяться на іспит:

1. Поняття, мета і завдання логістики. Етапи становлення логістики.
2. Досвід зарубіжних країн у застосуванні логістики.
3. Засади сучасної концепції логістики.
4. Системний підхід як методологічна база логістики.
5. Логістичні системи та принципи їх утворення. Класифікація логістичних систем.
6. Інструменти формалізації та прийняття рішень у логістичних системах.
7. Організаційно-економічні форми та механізми управління товарними та матеріальними потоками.

8. Методологія планування матеріалопотоків: мета, етапи (стадії), рівні та методи планування. Методи прогнозування матеріалопотоків.
9. Основні логістичні функції та їх розподіл між різними учасниками логістичного процесу та службами підприємства. Логістична операція: сутність та приклади.
10. Матеріальний потік: види та характеристики.
11. Сутність і завдання транспортної логістики.
12. Порівняльна характеристика різних видів транспорту. Вибір виду транспортних засобів.
13. Склад і функції органів транспортного господарства.
14. Організація і планування роботи внутрішньозаводського транспорту.
15. Види і функції складів. Основні складові системи складування.
16. Натуральна, технічна та вантажна податливість вантажу.
17. Сутність, завдання та функції закупівельної логістики.
18. Визначення та місце логістичного менеджменту. Інтеграція функцій управління бізнес-процесами в рамках логістичного менеджменту.
19. Логістика і стратегічне планування. Логістичний мікс «7R».
20. Традиційна і логістична концепції організації виробництва. Внутрішньовиробничі логістичні системи.
21. Функції товарно-матеріальних запасів підприємства. Системи управління запасами на підприємстві.
22. Традиційний і логістичний підходи до управління розподілом матеріалів і готової продукції. Операційна система збутової логістики.
23. Логістичні канали, логістичні ланцюжки. Канали розподілу. Логістичні посередники. Поняття ланцюга поставок.
24. Сутність логістичного сервісу та види логістичних послуг. Формування систем логістичного сервісу.
25. Логістичні інформаційні системи. Інформаційна інфраструктура.

3. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

Екзаменаційні білети складаються із трьох частин: перший блок – тестові завдання з дисциплін, що формують загальні професійні компетентності зі спеціальності «Менеджмент»; другий блок - тестові завдання з дисциплін, що формують професійні компетенції з освітньої програми «Менеджмент»; третій блок – практична частина.

Завдання з дисциплін, що формують загальні професійні компетентності зі спеціальності «Менеджмент» включає 25 тестових запитань, які рівнопропорційно розподілені між дисциплінами «Основи менеджменту» та «Економіка підприємства». Кожне питання має від трьох до чотирьох варіантів відповідей, серед яких лише **одна правильна**. Необхідно обрати правильну відповідь та позначити її в аркуші відповіді. Бажано уникати виправлень, оскільки кількість виправлень впливає на загальну оцінку роботи.

Завдання з дисциплін, що формують професійні компетентності з освітньої програми «Менеджмент» включає 25 тестових запитань, які рівно пропорційно розподілені між дисциплінами (див. п.1 Загальні положення).

Практична частина містить задачі з 5-ти дисциплін професійно-орієнтованої підготовки: "Менеджмент", "Операційний менеджмент", "Управління персоналом", "Стратегічне управління", "Економіка підприємства". З кожної переліченої дисципліни у білеті міститься по одній задачі (загальна кількість задач в одному білеті – 5).

Зразок екзаменаційного завдання наведений у додатку А**.**

Аркуш відповіді на екзаменаційне завдання наведений у додатку Б.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ

За кожне тестове завдання вступник отримує відповідний бал - 1 бал за одну вірну відповідь, за невірну відповідь – 0 балів. Кількість балів за виправлення вираховується із такого співвідношення: кожні п'ять виправлень – мінус 1 бал.

Оцінка за практичне завдання визначається на основі аналізу проведених вступником розрахунків, а також правильності одержаних відповідей та висновків. При цьому кількість балів за одну розв’язану задачу з дисциплінами дорівнює 10-ти балам. Кожна задача з кожного предмету оцінюється **окремо**.

Для їх оцінки впроваджено наступні критерії для 10-бальної системи.

Для десятибальної системи:

Оцінка "відмінно" (10 балів) виставляється за:

- Послідовне, логічне, обґрунтоване, безпомилкове вирішення задачі;
- Вмілий аналіз результатів розрахунків, вірне формулювання висновків і узагальнень.

Оцінка "відмінно" (9 балів) виставляється за:

- Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок;
- Вмілий аналіз результатів розрахунків, вірне формулювання висновків і узагальнень.

Оцінка "добре" (8 балів) виставляється за:

- Вирішення задачі вище середнього рівня з кількома несуттєвими помилками чи недоліками (незначні арифметичні помилки; невірно записана умова; арифметичні похибки у ході розрахунків, що призводять до помилок у результаті, але загалом не змінюють сутності задачі).

Оцінка "добре" (7 балів) виставляється за:

- загалом правильна робота з незначною кількістю помилок.

Оцінка "задовільно" (6 балів) виставляється за:

- Розв’язання задачі, але із суттєвими недоліками та помилками;
- Фрагментарне розв’язання задачі (часткове, з неточностями), але розв’язання задачі задовольняє мінімальні критерії

Оцінка "задовільно" (5 балів) виставляється за:

- Грубі помилки аналізу та розрахунків;
- Фрагментарне розв’язання задачі, яке свідчить про недостатнє опанування студентом необхідних компетентностей;

Оцінка "незадовільно" (4 бали) виставляється, якщо:

- Представлене розв’язання не має логічного зв’язку між окремими етапами розв’язання, а суттєві недоліки демонструють нерозуміння студентом сутності задачі;

  Оцінка "незадовільно" (3 бали) виставляється, якщо:
- Записи містять певні розрахунки або пояснення, але які не відповідають поставленому завданню.

  Оцінка не виставляється (0 балів), якщо розв’язання задачі повністю відсутнє.

  Підсумкова оцінка визначається шляхом сумування всіх отриманих балів за екзамен відповідно до нижченаведеної шкали (таблиця 1).

Таблиця 1 – Шкала оцінювання успішності вступника

Оцінка ECTS	**Національна**	**Сума балів**
A	5,0 (відмінно)	90-100
B	4,0 (добре)	82-89
C		74-81
D	3,0 (задовільно)	64-73
E		60-63
FX	2 (незадовільно)	35-59
F		0-34

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нижче наведений список літератури скомбіновано за відповідними дисциплінами, які виносяться на державний екзамен. Літературні джерела з позначкою (+Авторизований доступ) свідчать про те, що електронна версія може бути завантажена за допомогою інформаційних ресурсів бібліотеки Сумського державного університету (http://library.sumdu.edu.ua/)

5.1 Список рекомендованої літератури з дисципліни «Теорія організацій»

1. Адміністративний менеджмент для магістрів: підручник/ за заг.ред. О. М. Теліженка та С. М. Глівенка. – Суми: Університетська книга, 2016. – 872 с.

2. Байстрюченко, Н. О. Методичні вказівки до виконання обов'язкового домашнього завдання з дисципліни "Теорія організацій" [Текст] : / Н. О. Байстрюченко. — Суми : СумДУ, 2014. — 29 с.

3. Теорія організацій [Текс]: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей/ М.Л. Гончарова, Г.О. Мірошниченко; рец. І.І. Д’яконова, О.М. Теліженко, О.О. Нєсвєтов. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. – 134с.

4. Монастирський Г.Л. Теорія організацій [Текст]: навч. посіб. /Г.Л. Монастирськийю – К.: Знання, 2008. – 319 с.
5. Петрович Й.М. Теорія організації [Текст]: підручник / Й.М. Петрович, Л.В. Галаз, К.В. Пропак; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України. – Львів: Магнолія, 2006, 2013. – 336 С.

5.2 Список рекомендованої літератури з дисципліни «Менеджмент»

1. Менеджмент для бакалаврів [Текст] : підручник. У 2-х т. Т.1 / Ред.: О.Ф. Балацький, О.М. Теліженко. — Суми : Університетська книга, 2009. — 605 с. (Розділ «Основи менеджменту»)
2. Мартиненко, М. М. Основи менеджменту (+Авторизований доступ) [Текст] : підручник / М. М. Мартиненко. — К. : Каравела, 2008. — 496 с.
3. Менеджмент [Текст]: конспект для студентів напряму 0305 «Економіка та підприємсництво» денної форми навчання/ Укладач М.М. Петрушенко, Г.М. Шевченко. – Суми: СумДУ, 2011. – 178 с.

5.3 Список рекомендованої літератури з дисципліни «Операційний менеджмент»

1. Капінос, Г. І. Операційний менеджмент [Текст] : навч. посіб. / Г. І. Капінос, І. В. Бабій. – К. : ЦУЛ, 2013. – 352 с.

2. Менеджмент для бакалаврів [Текст] : підручник. У 2-х т. Т.1 / Ред.: О.Ф. Балацький, О.М. Теліженко. — Суми : Університетська книга, 2009. — 605 с. (Розділ «Операційний менеджмент»)

3. Павленко О.О., Смоленніков Д.О. Конспект лекцій з курсу «Операційний менеджмент» (Авторизований доступ) [Текст]: Конспект лекцій - Суми: Вид-во СумДУ, 2008.

4. Павленко О.О., Смоленніков Д.О. Методичні вказівки до проведення практичних занять та організації самостійної роботи з дисципліни «Операційний менеджмент» (Авторизований доступ) [Текст]: Суми: Вид-во СумДУ, 2008.
5. Трут О. О. Операційний менеджмент [Текст] : підручник / О. О. Трут. – К. : Академвидав, 2013. – 348 с. – (Альма-матер).

5.4 Список рекомендованої літератури з дисципліни «Управління персоналом»

1. Буковинська, М. П. Управління персоналом [Текст] : підручник / М. П. Буковинська, В. П. Сладкевич. – К. : Кондор, 2013. – 704 с. + Гриф МОН
2. Менеджмент для бакалаврів [Текст] : підручник. У 2-х т. Т.1 / Ред.: О.Ф. Балацький, О.М. Теліженко. — Суми : Університетська книга, 2009. — 605 с. (Розділ «Управління персоналом»)
3. Петрушенко, М. М. Управління персоналом : конспект лекцій / М. М. Петрушенко, Г. М. Шевченко. — Суми : СумДУ, 2009. — 89 с.

5.5 Список рекомендованої літератури з дисципліни «Самоменеджмент»

1. Менеджмент для бакалаврів [Текст] : підручник. У 2-х т. Т.1 / Ред.: О.Ф. Балацький, О.М. Теліженко. — Суми : Університетська книга, 2009. — 605 с. (Розділ «Організація праці менеджера»)
2. Швіндіна, Г. О. Організація праці менеджера : конспект лекцій для студ. напряму 0306 "Менеджмент" усіх форм навчання та слухачів ЦПО / Г. О. Швіндіна. — Суми : СумДУ, 2011. — 133 с.
3. Чайка, Г. Л. Самоменеджмент менеджера [Текст] : навч. посіб. / Г. Л. Чайка. – К. : Знання, 2014. – 422 с.

5.6 Список рекомендованої літератури з дисципліни «Управління інноваціями»

1. Управління інвестиціями та інноваціями [Текст] : навч. посіб. / Г.В. Жаворонкова, Л.І. Скібіцька, Т.В. Сівашенко, О.І. Туз. — К. : Кондор, 2010. — 184 с.
2. Чухрай, Н. Товарна інноваційна політика: управління інноваціями на підприємстві [Текст] : підручник / Н. Чухрай, Р. Патора. — К. : Кондор, 2006. — 398 с.

5.7 Список рекомендованої літератури з дисципліни «Стратегічне управління»

1. Стратегічне управління [Текст] : навч. посіб. / В. Л. Дикань, В. О. Зубенко, О. В. Маковоз [et al.]. – К. : ЦУЛ, 2013. – 272 с. + Гриф МОН
2. Стратегічне управління корпораціями [Текст] : навч. посіб. / О. М. Скібіцький, В. В. Матвєєв, В. І. Щелкунов, С. М. Подрєза. – К. : ЦУЛ, 2016. – 480 с.
3. Тарнавська, Н. Стратегічний менеджмент: практикум [Текст] : навч. посіб. / Н. Тарнавська, О. Напора. — К. : Кондор, 2008. — 287 с.
4. Швіндіна, Г. О. Методичні вказівки для організації самостійної роботи та проведення практичних занять з дисципліни "Стратегічний менеджмент" [Текст] (+Авторизований доступ) / Г. О. Швіндіна, Ю. О. Мирошниченко, С. М. Рибальченко. — Суми : СумДУ, 2012. — 131 с.

5.8 Список рекомендованої літератури з дисципліни «Адміністративний менеджмент»:

1. Адміністративний менеджмент для магістрів [Текст] : підручник / ред.: О.М. Теліженко, С.В. Глівенко. – Суми : Університет. кн., 2016. – 871 с.

2. Менеджмент для бакалаврів [Текст] : підручник. У 2-х т. Т.2 / Ред.: О.Ф. Балацький, О.М. Теліженко. -Суми : Університетська книга, 2009. -605с. (Розділ 16. Адміністративний менеджмент).
3. Пуртов, В. Ф. Регіонально-адміністративний менеджмент [Текст] : навч. посіб. / В. Ф. Пуртов, В. П. Третяк, М. М. Кудінова. – Х. : Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2013. – 312 с. + Гриф МОН.

5.9 Список рекомендованої літератури з дисципліни «Економіка підприємства»

1. Гетьман О. О. Економіка підприємства: навч. посіб. / О. О. Гетьман, В. М. Шаповал. — 2-е вид. — К. : ЦУЛ, 2010. — 488 с.
2. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства: навч. пос. / В. І. Гринчуцький, Е. Т. Карапетян, Б. В. Погріщук. — К. : ЦУЛ, 2010. — 304 с.
3. Економіка підприємства: підручник / За ред. Л.Г. Мельника. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2013. – 864 с.
4. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник / за заг. ред. І.М. Сотник, Л.М. Таранюк. Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. – 572 с.

6.0 Список рекомендованої літератури з дисципліни «Маркетинг»

1. Балабанова, Л. В. Маркетинг підприємства (Авторизований доступ) : навч. посіб. / Л. В. Балабанова, В. В. Холод, І. В. Балабанова. — К. : ЦУЛ, 2012. — 612 с.
2. Гончаров, С. М. Практикум з маркетингу (Авторизований доступ) : навч. посіб. / С. М. Гончаров, Н. Б. Кушнір. — К. : ЦУЛ, 2012. — 208 с.
3. Ламбен, Ж.-Ж. Менеджмент, ориентированный на рынок. Стратегический и операционный маркетинг (Авторизований доступ) / Ж.-Ж. Ламбен ; пер.Под ред. В.Б. Колчанова. — СПб. : Питер, 2007. — 800 с.

6.1 Список рекомендованої літератури з дисципліни «Основи логістики»

1. Горбенко, О. В. Логістика [Текст] : навч. посіб. / О. В. Горбенко. – К. : Знання, 2014. – 315 с. + Гриф МОН.
2. Кислий, В. М. Логістика [Текст] : конспект лекцій для студ. спец. 6.050201 "Менеджмент організацій", 6.050108 "Маркетинг" усіх форм навчання / В. М. Кислий. — Суми : СумДУ, 2008. — 107 с.
3. Міжнародний менеджмент та логістика [Текст] : навч. посіб. / А. В. Бардась, М. В. Бойченко, Г. Вудажевський, А. В. Дудник. – Дніпро : Герда, 2016. – 296 с.
4. Смерічевська, С. В. Маркетинг і логістика : концептуальні основи та стратегічні рішення [Текст] : навчальний посібник / С. В. Смерічевська, М. В. Жаболенко, С. В. Маловичко. – Львів : Магнолія 2006, 2013. – 535 с.

5. Торговельна логістика [Текст] : навч. посіб. / П.Ю. Балабан, Н.М. Тягунова, В.І. Місюкевич, Н.І. Михайлюкова. – К. : ЦУЛ, 2014. – 148 с. + Гриф МОН.
6. Тюріна, Н. М. Логістика [Текст] : навч. посіб. / Н. М. Тюріна, І. В. Гой, І. В. Бабій. – К. : ЦУЛ, 2015. – 392 с.

РОЗРОБЛЕНО:

Ст. викладач
кафедри управління _____ В.В. Мартинець

Схвалено на засіданні кафедри управління

Протокол № 9 від 02.04.2019 р.

Завідувач кафедрою управління _____О. М. Теліженко

ПОГОДЖЕНО
Директор
Навчально-наукового інституту
фінансів, економіки та менеджменту
імені Олега Балацького _____Т.А. Васильєва

Додаток А

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Начальник організаційно – методичного управління
_____
_____ 20 ___ р.

ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО ЗАВДАННЯ
екзамену з атестації за ступенем «бакалавр» зі спеціальності 073 «Менеджмент»
за освітньою програмою «Менеджмент»

Варіант №0

1. Макросередовище організації - це:
a) соціально - культурні чинники, технологія;
b) фізико-географічні умови, політика, право, економіка;
c) політика, економіка, право;
d) все перераховане.
2. Яке найважливіше призначення управління:
a) отримання максимального прибутку;
b) створювати умови для подальшого успішного функціонування підприємства;
c) мінімізація податкових платежів;
d) завоювання нових ринків збуту.

…

Практична частина. Задачі

Дисципліна «Менеджмент»
…
Дисципліна «Операційний менеджмент»
…
Дисципліна «Управління персоналом»
…
Дисципліна «Стратегічне управління»
…
Дисципліна «Економіка підприємства»
…

Завідувач кафедрою управління _____О.М. Теліженко

ПОГОДЖЕНО:
Директор
Навчально-наукового інституту
фінансів, економіки та менеджменту
імені Олега Балацького _____ Т.А. Васильєва

Додаток Б

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Шифр _____

ЗРАЗОК АРКУШУ ВІДПОВІДІ
екзамену з атестації за ступенем «бакалавр» зі спеціальності
073 «Менеджмент»
за освітньою програму «Менеджмент»

Варіант №

№ питання	A	B	C	D
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	☐
6	☐	☐	☐	☐
7	☐	☐	☐	☐
8	☐	☐	☐	☐
9	☐	☐	☐	☐
10	☐	☐	☐	☐
11	☐	☐	☐	☐
12	☐	☐	☐	☐
13	☐	☐	☐	☐

№ питання	A	B	C	D
14	☐	☐	☐	☐
15	☐	☐	☐	☐
16	☐	☐	☐	☐
17	☐	☐	☐	☐
18	☐	☐	☐	☐
19	☐	☐	☐	☐
20	☐	☐	☐	☐
21	☐	☐	☐	☐
22	☐	☐	☐	☐
23	☐	☐	☐	☐
24	☐	☐	☐	☐
25	☐	☐	☐	☐

№ питання	A	B	C	D
26	☐	☐	☐	☐
27	☐	☐	☐	☐
28	☐	☐	☐	☐
29	☐	☐	☐	☐
30	☐	☐	☐	☐
31	☐	☐	☐	☐
32	☐	☐	☐	☐
33	☐	☐	☐	☐
34	☐	☐	☐	☐
35	☐	☐	☐	☐
36	☐	☐	☐	☐
37	☐	☐	☐	☐
38	☐	☐	☐	☐
39	☐	☐	☐	☐
40	☐	☐	☐	☐
41	☐	☐	☐	☐
42	☐	☐	☐	☐
43	☐	☐	☐	☐
44	☐	☐	☐	☐
45	☐	☐	☐	☐
46	☐	☐	☐	☐
47	☐	☐	☐	☐
48	☐	☐	☐	☐
49	☐	☐	☐	☐
50	☐	☐	☐	☐

УВАГА!!! Завдання мають кілька варіантів відповідей, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант та позначте його, як показано на зразку. **Кількість виправлень впливає на загальну оцінку роботи!**

A	B	C	D
☒	☐	☐	☐

Результати оцінювання :

Кількість правильних відповідей – _____; Кількість балів за них – _____;

Кількість виправлень – _____; Знято балів за виправлення – _____;

Всього балів,
з урахуванням знятих - _____
(за 100-бальною шкалою (числом та прописом))

Практична частина. Задачі

№ Практичного завдання	**Кількість балів за вирішення практичного завдання**
1	_____ **(**з 10 балів)
2	_____ **(**з 10 балів)
3	_____ **(**з 10 балів)
4	_____ **(**з 10 балів)
5	_____ **(**з 10 балів)

Всього балів,
з урахуванням знятих - _____; **Оцінка** _____
(за шкалою ESTC та національною (числом та прописом))

Голова комісії _____ _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Члени комісії _____ _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

_____ _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

_____ _____
(підпис) (прізвище, ініціали)